www.kurdistannet.org
25/07/2003 19:54

م وت ا ره لـه 28/6/2003 نێردراوه بۆ ڕۆژنامەی کوردستانی نوێ تا لـه لاپەڕەی ئازادی ئەم ڕۆژنامەیە بلاو بێتەوە، ێتەوە، کە نەتەنیا بە کورتیش بلاونەکرایەوە بەڵکو بەسانسۆریش (قرتاندن) بلاو نەکرایەوە. هەر لـەو ڕۆژیشەوە بۆ گۆڤاری میدیا لـە هەولێر نێردرا. ناردنی ئەم وتارە تەنیا بەو مەبەستە بو کە پێش ئەوەی لایەنە کوردیەکان سەردانی موسکۆ بکەن لانی کەمك کورتە زانیارییەکیا ئاگادرییەك بێت بۆیان و کەڵکی لی وەربگرن و هیچ نەبێت هەندی پرسیاریان بۆ دروست بکات، وا بزانم وەك بۆچونێکی ئازاد و دوور لـە پارتایەتی بۆ لـێکۆڵـینەوەی کێشەکە زیانی نەدەبوو.

روسیا هەوڵی زۆری دا کە ڕژێمەکەی عێراق بگەڕێتەوە باوشی کۆمەڵگای نێونەتەوەی و گەلـێك جار پێشنیاری لابردنی کەمارۆی ئابووری و هەڵوەشانەوەی هەرێمی دژەفرین و تەنانەت شکانی یەکلایەنی گەمارۆی ئابووری لـەسەر عێراق بوو، ئەمانە و هەندی شتی تر کە لـە وتارەکەدا هاتوە. هەوڵدانێکی تری ڕوسیا بۆ ڕزگاری ڕژێمە فاشێکەی بەغدا ناردنی سەفیرەکەی خۆی بە بەغدا بۆلای پارتە کوردیەکانی باشووری کوردستان بوو کو ئەویش بەو مەبەستە بوو کە پارتییەکان لـەگەڵ ڕژێمی سەدام پێك بێنێت و یا لانی کەمتر لـە هاوکاری کردنیان لـەگەڵ ئەمریکا و ئینگلـیس دایان برێت و هتد. . .

وەچەرخان لە سیاسەتی کوردی ڕوسیا یاخود، هەڵوێستی کورد دەبێ چیبێت و چۆن بجولێتەوە؟

د. ئەفراسیاو هەورامی

روسیا پاش کەوتنی ڕژێمە فاشییەکەی بەغدا کەوتۆتە هەوڵدانێکی زۆر بۆ پەیوەنی گرتن لـەگەڵ هێزە سیاسیەکانی عێراقی بەتایبەتی هێزە کوردییەکانی باشووری کوردستان، کامەیان بە پیری ئەم بانگەوازەی ڕوسیاوە دەچن و مەبەستی ڕوسیا چی یە و ئەجامەکانی چی دەبن و گەلـێك پرسیار دەبی لـەبارەوە بکرێت لـەگەڵ شیکردنەوە و لـێکۆڵـینەوەیکی تەواو. ڕوسیا وەك میراتگەری یەکێتی سۆڤیەت هەر درێژەدەری سیاسەتی پێشوی دەولـەتەکەیان بەرامبەر بە کورد و ڕژێمە داگیکەرەکانی کوردستان بە تایبەتی ڕژێمی بەعسی عێراقی بووە کە تا کەوتنی سەدام هەموو هەوڵدانێکی دیپلۆماسی و سیاسی و نێونەتەوەیی خۆی بۆ پاراستنی ئەم ڕژێمە بەکارخست و ئەگەر گەمارۆی نێونەتەوەیی نەبوایە چەك و تەقەمەنیشیان بۆ دەنارد. لـێرەدا ناکرێت بەوردی باسی پەیوەندیەکانی ڕوسیا و عێراق بکرێت بەڵام وەبیرهێنانەوەی چەند فاکت پێویستە وەك گەشتەکانی ژیرنۆڤسکی (سەرۆکی پارتی لـیبرالی ڕوسیا و جێگری سەرۆکی پەرلـەمانی ڕوسیا و سەرۆکی فراکسیۆنی ئەم پارتە لـە پەرلـەمان) و ژوگانۆڤ سکرتێری گشتی پارتی کۆمۆنیستی ڕوسیا و سلـیزنۆڤ سەرۆکی پەرلـەمانی ڕوسیا و پریماکۆڤ شاندەی تایبەتی و نهێنی پوتین بۆلای سەدام و تەنانەت پوتین سی مەلای موسمانی ڕوسیا (سەرۆکی بەشە موسمان نشینەکانی ڕوسیا) ی لـەگەڵ قەشەیەکی مەسیحیەکانی نارده بەغدا و سەرەڕای پیشتیوانی یان لـە ڕژێم یەکێك لـە مەلاکان بەپەلـە گەڕایەوە بۆ ڕوسیا و لـە خۆپیشاندانیکدر فەتوای جیهادی دژی ئەمریکا دا و لـەگەڵ هەندی کەس کەوتنە هەوڵدان بۆ ناردنی موسڵمانەکانی ڕوسیا بۆ عێراق کەلـەم جیهادە پیرۆزە دژی ئەمریکا بەشداری بکەن کە هەراوهوریان و ئابروچونێکی گەورەی بەداوە بوو. جگەلـەوە هەر لـەو ڕۆژەی کە کۆتایی بە ڕژێمە فاشییەکەی بەغدا هات کە هێشتا موسکۆ لـەبڕوایەدا نەبوو ڕژێمەکەی سەدام دەڕوات. گەورەترین پارتی ڕوسیا واتە پارتی دەسەڵاتداری ڕوسیا (یەدنیتڤا، یەمکگرتن) بە یلرمەتی هێزە چەپەکان و بەعسیەکان چەند وێنەی سەدامین بەدەستەوە بوو بەرامبەر باڵوێزخانەی ئەمریکا خۆپیشاندانێکیان سازکرد و ژمارەکەشیان بە هەمووانەوە سێسەد نەفەر نەدەبوو، و هێشتا خۆپیشاندانەکەیان تەواو نەبوو کە هەواڵی ڕوخاندنی ڕژێمەکەی سەدام لـە تەواوی دەزگاکانی ڕاگەیاندنی جیهانی بلاوکرایەوە. باسی ئەویش ناکرێت کە ڕۆژانە باڵوێزی بەعسیەکەی عێراق لـە موسکۆلـە دەزگاکانی ڕاگەیاندنی ڕوسیا بە تایبەتی کانەلـەکانی تەلـەڤیزوێنی دەرئەکەوت و هەڕەشەی دەکردو باسی ئازایەتی سەرۆکی فەرماندە و سوپاکەی دەکرد کە عێراق دەکەن بە گۆڕی داگیکەران و ناوی خەڵکیان دەنوسی کە بچن بۆ عێراق و. . . زۆرجاریش کۆڕی ڕۆژنامەوانیان لـەگەڵ کاربەدەستانی دەولـەتی دەکرد.

ئەویش لە کاتێکدا بوو کە گەلێك جار هەوڵدرا کە دەزگاکانی ڕوسیا باس لە تاوانەکانی ڕژێمی عێراق بکەن. نوسراوە و کاسێتی ڤیدیۆیان پێدرا و پێشنیاریان پێکرا لەگەڵ ئۆپۆزیسۆنی عێراقی بە تایبەتی کورد پەیوەنی بگرن و بیرڕای ئەوانیش بڵاوبکەنەوە و ڕۆژنامەوان و هەوڵدەریان بچێتە کوردستان و ڕیپۆرتاژێك لەسەر ئەنفالەکان و هەڵبجە و ڕوخانی شارو گوندەکانی کوردستان بڵاوبکەنەوە. پێشتریش زۆرجار پێشنیار بە شەریکە و کۆپانییەکانی کرا بوو کە بچنە کوردستان وەك شوێنەکانی تری عێراق دەست بە ئیش و کاری خۆیان خۆیا بکەن و وەك نەتەوە یەککگرتووەکان کار بکن و قازانجیان دەست بکەوێت. بەڵام بەداخەوە ئەوانیش لە ڕوانگەی ڕژێمەکەی عێراقەوە تەماشای کوردستانیان دەکرد یا دەوڵەتەکەی خۆیان بواری نەئەدات ئەم هەڵە بقۆزنەوە تا بوچ دوارۆژ بەرژەوەندی خۆیان لە کوردستان بپارێزن، باسی ئوەیش ناکرێت کە ڕوسیا پاش 1991 و ئازادکردنی کوردستان هیچ دەورێکی مرۆڤایەتی وەك یارمەتی دان و ئاوەدان کردنەوەی کوردستان یا یارمەتی دەرمانی مرۆڤایەتی وەك دەرمانی و. . . نەبینیوە لەکاتێکدا زۆر دەوڵەتی ئوروپایی کە هێرشی سوپای ئەمریکاو بریتانیا بۆ سەر عێراق بوون کەم یان زۆر دەوری خۆیان لە یارمەتی دانی کورد و گەیاندنی کێشەی کورد بوچ کۆمەڵگایی خۆیان و جیهان بینیوە و لەکاتی هێرشی سوپایی هاوپەیمانان دەزگاکانی ڕاگەیاندنی ئەم وڵاتانە ڕۆژانە ریپۆرتاژ و چاوپێکەوتنیان لەگەڵ ئۆپۆزیسوێنی عێراقی بەتایبەتی کورد بڵاودەکردەوە سەرەرای ئەوەی ئەوانیش وەك ڕوسیا پەیوەندییەکی بەربڵاویان لەگەڵ ڕژێمی عێراق هەبوو، بەرژەوەندیان هەبوو، گەرچی ئەوان وەك ڕوسیا نەترسان کە ڕژێمی عێراق لێیان توڕە بێت یا خود بکەوێتە شك و گومانەوە و بەرژەوەندییەکینین بکەوێتە مەترسی یەوە، جارێك نەبوو کە وەفدێکی پەرلەمانتاری یا نوێنەرێکی پەرلەمانی ڕوسیا یا هێزێکی سیاسی یاخود نوێنەرێکی ڕێکخراوێکی کۆمەڵایەتی یان سەردانی کوردستان بکەن و لە نزیکەوە لە بارودۆخی کوردستان و هەڵوێستی کورد ئاگاداربن کە چی ڕۆژانە لە هاتووچۆی بەغدا بوون و دەزگاکانی ڕاگەیاندنیان ڕۆژانە لە خزمەتی ڕژێمی بەعس ڕیپۆرتاژیان بڵاودەکردەوە. وەبیرهینانەوەی ئەم فاکتەرانەو دەیان فاکتەری تر کە لە تاقەتی وتارێکدا نیە بۆ ئەوەیە کە کورد یا هێزە سیاسیەکان لە چاوپێکەوتن لەکەگەڵ نوێنەرانی ڕوسیا باسیان بکەن و بەرویادا بدەنەوە و مەبەستی منیش لێرە ئەوە نیە کە نابی بەهوچی ئەو سیاسەتەی پێشووی ڕوسیاوە پەیوەندی نەگیردرێت و نەبەسترێت.

کورد بە شاهیدی مێژوو دەست پێشخەری ئەم پەیوەنیانە بووە بەڵام سۆڤیەت و ڕویسا زۆرجار بەتایبەتی لەو سەردەمەمانەی کە کورد لە قۆناخ و بارێکی دژوار و پڕ لەکارەسات بووە دەرگان بەرو داخستەوە و تەنانەت لە چوارچێوەی یاسا نێنەتەوەی یەکان و مافی مرۆڤیش ڕوسیا هەڵوێستی خۆی بەرامبەر بە کورد نەبراوە و کێشەی کورد کێشەیەکی داخراو بووە و گەلانی سۆڤیەت و ڕوسیا لە ئازار و مەینەتی گەلی کورد ئاگادار نەکراوەتەوە، بەڵام چەند جاریش کە باسی کێشەی کورد کراوە یا هەڵی پەیوەندی بە کوردەوە داوە تەنیا لە کاتێکا بووە کە بەرژەوەندی یەکانی کەوتۆتە مەترسی یەوە یا ویستویەتی بزتووەی کورد دژی نەیارەکانی واتە ئیمپریالیزم بەکاری بێنێت یا گوشارێك بخاتە سەر ڕژێمە داگیکەرەکانی کوردستان بۆ وێنە سۆڤیەت دەستپێشخەری پەیوەندی گرتن بە شێخ مەحمودەوە بووە یا سەردەمە کۆماری کوردستان یا پاش تێکچوونی پەیوەندیەکانی لەگەڵ قاسم کە چەکیشی بۆ کورد نارد و تەنانەت بارزانیش بانگەوازی موسکۆ کرد کە ئەنجامەکانیشی دیار بوو، دابڕینی کورد لە بەرەی ڕۆژئاوا و لە ڕژێمەکانی سەربەم بلۆکە، بەڵام پاشان کە بە مەبەستی خۆی گەیشت کورد و کێشەکەی وەپشت گوی خرا. بەلشەویکەکان بە پەیوەندی گرتن بە شێخ مەحمودەوە دەورێکی کوشەندەیان لە پێك نەهاتن و ئاڵۆزتر کردنی پەیوەندیەکانی بریتانیاو شێخ مەحمود بینی کە کارەساتی بۆ کورد بەدواوە بوو، دەوری سۆڤیەت لە دامرکاندنی شۆڕشەکانی شێخ سەعید ولە ساڵی 1925 و شۆڕشی ئاگری (ئارارات) وهەڵوەشانەوەی کوردستانی سور لە 1930 و گواستنەوەی کوردەکانی سۆڤیە و پشت تێکردنی لە کۆماری کوردستان (مەهاباد) و سەرئەنجام دەوری لە سەرنەگرتنی پەیمانە تاوانبارەکەی جەزائیر لە ساڵی 1975 و بی دەنگی لە ئاستی ئەو کوردکوژییەی ڕژێمی بەعس و کاولکردنی کوردستان و دەیان وێنەی تر. سۆڤیەت و ڕوسیای نوی نەتەنیا بەرامبەر بە کارەساتی هەڵبجە بی دەنگ و بی هەڵوێست بوون تەنانەت بواریشان نەدا ئەم تاوانە گەورەیە لەلایان خوێدکاران و روناکبیری کوردەوە ئاشکرا و لەقاو بدرێت و بگرە بە کارهێنانی چەکی کیمیاویشان لە هەڵبجە و کوشتنی دوکتۆر قاسملو و شەرەفکەندیشان بە پرۆپاگەندەی ئیمپریالیزم دادەنا و بە پیلانی ئیمپریالیزم و سەیۆمزمیان لەسەر ڕژێمەکانی عێراق و ئێران دادەناو و هەندێکیان تەنانەت بی خەبەری خۆیان لە بەکار هێنانی چەکی کیمیاوی لە هەڵبجە دەربڕی و. . .

ئایا ئیمڕۆکه ڕژێمی بەعس لەسەر دەسەڵات نەماوه دەوڵەتی ڕوسیا بەدەربڕین و بە ئاشکرا ئەو هەڵانەی خۆی ڕاست دەکاتەوە؟ ئایا پێش ئەوەی پەیوەندی بە ئۆپۆزیسوێنی عێراقی و کوردوه بکات یا پێش ئەوەی دەوڵەتی نویی عێراق پێك بێت ئەو تاوانانەی ڕژێم شەرمەزار دەکات؟

ڕوسیا بۆ خۆی ، خۆی خستە ئەم قەیرانە قەلەوە یەکەم ئەگەر بەشداری شەڕی دژی ڕژێمی عێراقی نەکردبایا یا خود دەیتوانی بێلایان بێت و جگەلەوە ئەو هەموو یارمەتیە دیپلۆماسیەی نەدابایا. دووەم دەیتوانی کەم یا زۆر پەیوەندی بە ئۆپۆزیسوێنی عێراقیەوە بگرێت، واتە دەرگاکانی لەخۆ بەست و چارەنووسی قەرزەکانی و هەم پاراستنی بەشێك لە بەرژەوەندیەکانی لە عێراقی خستە مەترسیەوە. سێیەم ئیمرۆ دەزگاکانی ڕاگەیاندنی ڕوسیا و هەندی جار دیلۆماسیەتی ڕوسیا پارێزگاری لە سیاسەتی پێشوی خۆیان بەرامبەر بە عێراق دەکەن و بارودۆخەکەی عێراقی پاش نەمانی سەدامیان بەدڵ نیە و پاکانە بۆ سیاسەتی پێشووی خۆیان دەکەن و باس بە بەرەبرەکانی گەلی عێراق دژی هێزە داگیکەرەکانی ئەکریکا و ئینگلیس دەکەن.

پوتین سەرۆك کۆماری ڕوسیا بە ناردنی پریماکۆڤ بۆ لای سەدام کە واز لە دەسەڵات بێنێت تا بەڵکو پلانەکانی ئەمریکا و ئینگلیس سەر نەگرێت و چارەنووسی عێراق بکەوێتە دەستی ڕیکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان و لە لایەکی تر بۆ ئەوەی گەلی عێراق توشی کوشتار و ماڵ وێرانی و زەرەرو زیان نەبێت و بەم چەشنە بەرژەوەندییەکانی ڕوسیا لە عێراق بپارێزێت. بەڵام لەمەش سەرکەوتنی بەدەست نەهێنا. دیپلۆماتێکی کۆنی سۆڤیەتی (ڕوسی) لە چاوپێکەوتنێکی تەلەڤیزوێنی ڕایگەیاند کە ئێمە ڕومان نیە داوای قەرزەکانی خۆمان لە ڕژێمەکانی پاش سەدام بکەین لە بەر ئەوەی هەم پشتیوانیمان لە ڕژێمی سەدام کرد و هەم ئاوڕێك یا خسابێکمان بۆ ئۆپۆزیسوێنی عێراقی نەکرد.

سەرکردایەتی ڕوسیا باش دەزانن و دەبی کوردیش کەم یا زۆر لەم ڕاستیە گەیشتبن کە هێزە سیاسیەکانی ئیمرۆی عێراق بە کوردیشەوە ئیمرۆ ناتوانن بڕیار بدەن لەگەڵ وڵاتانی تر و کۆپانیەکانی دەرەوە پەیماننامە مۆر و ئیمزا بکەن یا بەڵێن بدەن مەگەر بە پەسەند کردنی یا بڕیار یا خود ئاگادار کردنەوەی ئەمریکا و ئینگلیس کە ئیمرۆ بە کردەوە خاوەن دەسەڵاتی عێراقن. دووەم هێشتا دەوڵەتێکی کاتی لە عێراق پێك نەهاتووە (کە ئەویش ئەگەر پێك بێت هەردەبی بە دەستور یا پرس کردی ئەمریکا و بریتانیا بجولێتەوە) تا شەرعییەت بە پەیمان و پەیوەندیەکان بدرێت.

ئەو ڕاستیە تاڵەش دەبی بگورترێت کە هەموو کێشەکانی ڕوسیا و فەرانسا و ئاڵمان و وڵاتانی تر کە بەرژەوەندی و قەرز و قولیان لە عێراقدا هەیە و یا خود دەیانەوی ئەو بەرژەوەندیانە لە عێراق بمێنێتەوە دەتوانن تەنیا لەگەڵ ئەمریکا و ئینگلیس و ڕێکخراوی نەتەوەیەکرگتووەکان و یا ئەو کۆنفراسەی کە بڕیارە لەسەر عێراق بکرێت پێکبێنن نەك لەگەڵ هێزە سیاسیەکانی عێراق بە کوردیشەوە.

هێزە سیاسیە ناوبراوەکان دەبی بزانن کە پەیوەندی و گەشتەکانیان بۆ ئەم یا ئەو وڵاتانە بە تایبەتی بۆ ئەو وڵاتانەی کە دژی گۆڕینی ڕژێمی عێراق بوون و لەلایەکی تر بۆ ئەو دەوڵەتانەی وەك ئێران و سوریا کە لە لیستەی ڕەشی ئەمریکا و ئینگلیسن بە بی پێکهاتن لەگەڵ ئەم دوو دەوڵەتەی دوایی ئەنجامێکی نابێت بە تایبەتی هێزە کوردیەکان پێویستە بەوپەڕی هوشیاری و بەرپرسیارەتیەوە هەنگاو بنێن و هەموو شك و گومانێك دەبی لەسەر خۆیان نەهێڵن و ڕێگە نەدەن شانتاژویراڤاکاسوێن لەسەریان دروست بکەن و بیانو بە دەستی دوژمنان و داگیرکەرانی کوردستانەوە بدەن، وەك سەردەمی شێخ مەحمود کە کورد بە یەکجاری دەوروبەری ئینگلیسەکانیانم چۆڵ کرد و لە بەغدا سەنگەری کوردی نەما. ئیمرۆش گەلێك تاقمی شۆڤێنی و هەڵپەرستی عەرەب بە داگیرکردنی تری پارچەکانی کوردستانەوە لەگەڵ دەوڵەتانی نەیاری ئەمریکا و ئینگلیس هەوڵ زۆر ئەدەن کە ئاڵۆزی نێوان کورد و ئینگلیس و ئەمریکا پێك بێنن تا نەتەنیا کوردی باشوور بەڵکو کوردی بەشەکانی تری کوردستان بە ئامانجی خۆیان نەگەن و پاشان خۆیان ئامادەی هەموو چەشنە ژێر دەستی دەبن و ئیمرۆ کە بە ڕواڵەت دانیان بە هەندی مافی کورد هێناوه سەینی وەك پێشینیان پەشیمان دەبنەوە و بەرژەوەندی ئەمریکا و ئینگلیس و هتد. . دەپارێزن و ئەوانیش کورد و کێشەکەی وەپشت گوی دەخەن.

خاڵێکی تری گرینگ کە بە نیسبەت کوردەوە گرینگە هەڵوێتێکی یەکگرتووی کوردە کە دەبی لە ئاسی نێونەتەوەیی و لەگەڵ وڵاتانی جیاجیا بە تایبەت لە کاتی دەعوەت کردن و سەردانیان بۆ دەرەوە دەبی نیشان بدرێت و سەرەڕای کەمووکوڕی و ناکۆکیەکانی ناوخۆ پێویستە نوێنەرایەتی هاوبەش پێکبێنن یا خودلانی کەم لە کاتی سەردانی پارت یا دەستەیەکی نوێنەرایەتی یان پەیام هەڵگری ئەوانی تربێت و بە ڕاوێژکاری و پێشنیار و ئاگاداری یەکتر بجولێنەوە کە هەم ڕەنگدانەوەی و هەم قورسایی و کاریگەریشی لە ئاستی ناوخۆ و دەرەوە زیاتر و

بەبایختر بێت (گەرچی باشتر بوو دەستەی نوێنەرایەتی کورد یا بە ناوی حکومەتێکی یەکگرتوو یا بەریەك یا پەرلەمانێکەوە سەردانی دەرەوە بکات بەڵام بەداخەوە تا ئێستا بەرژەوەندی حیزبایەتی باڵی بەسەر ئەوانی تر کێشاوە) . بۆ وێنە ––––ل–ە مانگەکانی 2و3 ساڵی 2003 دوو دەستەی نوێنەرایەتی لە دوو پارتە دەسەڵاتدارەکانی کوردستانی باشوور جیاجیا سەردانی ڕوسیایان کرد کە بە پێچەوانە هەرا وهورێك کە لە چاپەمەنیەکانی کوردستان لە سەریان کرا لەلایان دامودەزگاکانی ڕوسیاوە نەبایخی پێدرا و نە ڕەنگدانەوە و کاریگەریەکی هەبوو کە ئەویش زۆرتر لەبەر سیاسەتی خودی دەسەڵاتدارانی ڕوسیاوە بوو کە بوواریان نەدا و لە ئاستێکی بەرزدا پێشوازی نەکران و باڵوێزەکەی بەعسیش لە موسکۆش دەوری کاریگەری لەمبارەیەوە بینی . لە لایەکی ترەوە ئەم دوو دەستە نوێنەراتیە بە ڕێگای دەوڵەتی ڕوسیا یا بە واتەیەکی تر بە دەعوەتی دامودەزگایەکی دەوڵتی پارلەمانی ، حیزبی ، کۆمەڵایەتی و. . . نەهاتبوون تا زەمینە بۆ کاردانەوەی چالاکیەکانیان بکرێت لە لایەکی تر هاتنی بە جیاجیایان گەلێك ڕەنگدانەوەیەکی بە دواوە بوو کە ئێستاش بەداخەوە وا دیارە هەر بە جیا جیا دێن.

سەردانی ئەم جارەی دەستەی نوێنەرایەتی کورد دەبی لە داخراوەی و بی ئەنجامی و لەوتە گشتی و کلاسیکیەکان و بگرە درۆ و دەڵەسەکانی جارانیش دەبی بێتە دەرو دەبی شێوازی ئاشکرا و ڕون بگرێتە خۆ و کردەوەی بەدواوە بێت. ڕوسبای نوی کە هەنگاو بەرەو دیموکراتیەت هەڵدەگرێت و بەرو کۆمەڵگای ئوروپایی

دەچێت و شەڕی سارد نەماوە و پەیوەندیەکی نزیکلەگەڵ ئینگلیس و ئەمریکا و ئوروپا هەیە دەتوانێت لە چوارچێوەی مافی مرۆڤەوە بەرێگای نەتەوە یەکگرتووەکان و پارلەمانی ئوروپاوە دەنگی خێر خوازی چارەسەری کێشەی کورد و هاودەنگیان بێت یا خود دەستپێشخەری هەندی چاکەخوازی بۆ کورد و کێشەکەی بێت و بە تێگەیشتنەوە بروانێتە کێشەی کورد لە هەموو بەشەکانی ، نەك کاتێك پێویستی پێبێت ئاور لە کورد بداتەوە.

هاودکاری ڕوسیا و ئەمریکا و بریتاني و دوستایەتی و پەیوەندیەکانیان لە ئاستی نێونەتەوەیی کە لە پەرەسەنداندن پێم وانیە بە پێکهاتنیشان لە عێراق کورد یا هێزە سیاسیەکانی عێراق بیانەوی تەگەرە بخنە سەر ڕێگایان بە تایبەتی کورد دژی ئەوە نابێت کە ڕوسیا دەوری لە ئاوەدان کردنەوەی عێراق و درێژەدان بە پرۆژانەی کە تەواونەکراون سا بەدەستەوەن هەبێت کورد پێی خۆشە هەموو پەیوەندیەکیش لەگەڵ ڕوسیا دا هەبێت وەك بازگانی ، کەلتووری ، دیپلۆماسی و هتد. . . کە لە بەرژەوەندی هەدوولا بێت.

دەزگاکانی ڕاگەیاندنی ڕوسیا دەتوانێت زەمینە بۆ ئەم پەیوەندیانە ساز بکات نەتەنیا بۆ کوردستانی باشوور بەڵکو بۆ کوردی بەشەکانی تر بە تایبەتی بە هۆ!ی ئەو پەیوەندیە قول و نزیکانەی کە لەگەڵ ڕژێمەکانی ئێران و تورکیا و سوریا دا هەیە و بە وتەی ساخەرۆڤ دەتوانێت کاریگەر بێت. ولانی کەم باسی مافی مرۆڤ گەلی کورد لەو بەشانەی کوردستانیش بکات وەك چۆن ئەوان (تورکیا، سوریا و ئێران) باسی روداوەکانی چیچێنەکان دەکەن. گەرچی ڕوسیا بەداخەوە ئیمڕۆ دژی هەموو ئەو گوشارو رەخنانەیە کە لە ڕژێمەکانی ئێران و سوریا دەکرێت با ئەو هەڵەیە کە لەسەر عێراق کردی لەوێش دووپات سی چ پات نەبێتەوە و چاوی خۆی لە ئاستی پێشێکردنی مافی مرۆڤ و دیموکراسی لەم وڵاتانەدا نەنوقێنێت بۆ ئەوەی بەرژەوەندیەکانی پاش ئاڵوگۆر لەم وڵاتانی نەکە و نە مەترسی بەوە (وەك عێراق)

پەیوەندیەکانی ڕوس و کورد چاش نەمانی ڕژێمە فاشیەکەی بەغدا تاقی کردنەوەیەکی ترمان بۆ ئاشکرا دەکات بەو هێوایە کە بۆ هەردوولا باش و بە قازانج بێت، ئەم پەیوەندی گرتنە بی گومان ڕەنگدانەوەشی لەسەر پەیوەندیەکانی ئەمریکا و ئینگلیز لوگەڵ ڕوسیا و لەلایەتر لەسەر پەیوەندیەکانی کورد لەگەڵ ئەمریکا و ئیگلیس دەبێت و پرسیار ئەوەیە کە ئەم پەیوەندیانە چۆن ریکخراون و بە چ مەبەستێك بووە و تا چ ڕادەیەك لایەنە بەرژەوەندە داریەکان ئاگاداری ئەم پەیوەندیانە بن و ئایا ئەم پەیوەندیانە سیپاراتیتانە و پراڤاکاسوێنانە و تێکدەرانەیە یا خود بە پێچ1ەوانە؟ ولامەکانیان بەم زووانە دەردەکەونز

تێبینی کوردستان نێت:

ئەم نووسینە بیروبۆچونی حاوەنەکەیەت، کوردستان نێت لە ناوەڕۆکەکەی بەرپرسیار نییە.